

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ІННОВАЦІЙНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента ІННОВАЦІЙНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Бортнік С.М., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол №1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 3
		Семестр 6-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 0 год. Лабораторні 48 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 36 год.
Мова навчання		Українська
Сторінка курсу в MOODLE		

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІБ – Бортнік Світлана Миколаївна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація:

Телефон: 0953267477

Електронна пошта: Bortnik.Svetlana@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. У даному курсі розглядаються сутність і суб'єкти інноваційного та соціального підприємництва. Представлені види інноваційної діяльності, розглянуті динаміка і тенденції інноваційної активності. Викладено зарубіжний досвід інноваційного та соціального підприємництва. Особливу увагу приділено конкуренції підприємств і соціальній відповідальності інноваційного підприємства. Представлені загальна стратегія розвитку інноваційного та соціального підприємства, взаємозв'язок інноваційного партнерства і інтерпартнерства. Розглядаються питання управління трудовим потенціалом інноваційних підприємств, фінансування інноваційної діяльності. Викладені особливості маркетингу, методики аналізу й запобігання ризиків в інноваційному та соціальному підприємстві. Показано взаємодію підприємств з кредитними організаціями, застосування кластерних моделей в інноваційному та соціальному підприємстві.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета освітнього компонента – формування у здобувачів освіти відповідних професійних компетентностей щодо планування, організації та управління процесами підприємництва з метою вирішення або пом'якшення соціальних проблем суспільства на умовах самоокупності, інноваційності та стійкості.

Завдання освітнього компонента: опанування навичками розпізнавати чинники, що визначають розвиток інноваційного та соціального підприємства; обґрунтування вибору джерел фінансування інноваційної діяльності; розробки стратегії інноваційної політики компанії, а також оволодіння методиками оцінки ефективності інноваційного та соціального

підприємництва; інноваційними підходами і методами ведення підприємницької діяльності, що дозволяють мислити креативно, застосовувати їх при виконанні практичних завдань для успішного позиціонування інноваційних продуктів.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях: розробка і застосування нових економічних, торговельних, біржових інструментів.

ЗК-5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Використання цих технологій для налагодження внутрішніх і зовнішніх економічних зв'язків.

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні компетентності (СК)

ФК-4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Програмні результати навчання

ПРН-7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН-10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН-14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Розвиток інноваційного підприємництва в Україні та світі						
Тема 1. Сутність інноваційного підприємництва	8	2	3	2	1	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 2 бали
Тема 2. Види підприємницької діяльності.	6	1	3	2	-	О, РМГ, РЗ/К / 2 бали
Тема 3. Динаміка і тенденції інноваційної активності української економіки	8	2	3	2	1	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 3 бали
Тема 4. Інноваційне підприємництво: досвід зарубіжних країн	8	2	3	2	1	О, РМГ, РЗ/К / 3 бали
Тема 5. Мале інноваційне підприємництво	7	2	3	2	-	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 2 бали
Тема 6. Закономірності науково-технічного розвитку та їх вплив на підприємництво	8	2	3	3	-	О, РМГ, РЗ/К / 3 бали
Тема 7. Інвестиційний клімат у інноваційному підприємстві	9	2	3	3	1	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 3 бали
Тема 8. Інфраструктура	6	1	3	2	-	О, РМГ, РЗ/К

інноваційного підприємництва						/ 2 бали
Разом за модулем 1	60	14	24	18	4	20
Змістовий модуль 2. Соціальне підприємництво та інноваційні моделі його розвитку						
Тема 9. Конкуренція підприємців в інноваційній економіці та оцінка факторів, що впливають на неї	4	-	2	2	-	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 3 бали
Тема 10. Соціальна відповідальність інноваційного підприємництва	6,5	2	2	2	0,5	О, РМГ, РЗ/К / 2 бали
Тема 11. Поняття, зміст та інституційні основи соціального підприємництва	6	2	2	2	-	О, РМГ, РЗ/К / 2 бали
Тема 12. Інноваційне та соціальне партнерство та інтрапренерство	7	2	3	2	-	О, РМГ, РЗ/К / 2 бали
Тема 13. Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємництва	7,5	2	3	2	0,5	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 2 бали
Тема 14. Маркетинг інновацій у сфері соціального підприємництва	7	2	3	2	-	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 3 бали
Тема 15. Фінансування інновацій та фінансове забезпечення соціального підприємництва	8	2	3	2	1	О, РМГ, РЗ/К / 2 бали
Тема 16. Ризики в інноваційному та соціальному підприємстві	7	1	3	2	1	О, РМГ, РЗ/К завдання / 2 бали
Тема 17. Кластерна модель в інноваційному та соціальному підприємстві.	7	1	3	2	1	О,Т,П,РК,РЗ, К,АЕ / 2 бали
Разом за модулем 2	60	14	24	18	4	20
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин:	120	28	48	36	8	100

Методи контролю *: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе (АЕ), аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу ОК є самостійна робота здобувачів з вітчизняною та зарубіжною літературою з інноваційного та соціального підприємництва. Певна частина матеріалу має бути засвоєна здобувачами в процесі самостійної роботи, підготовки до практичних занять та виконання контрольних завдань.

Теми 1-8 носять теоретичний характер і найдоцільніше здобувачам освіти денної форми навчання проводити самостійні заняття шляхом опрацювання основних питань тем з їх конспектуванням.

Теми 9-16 носять практичний характер, тому у межах самостійної роботи є можливість вирішувати стандартний набір завдань, а також переглядати навчальні відео, представлені інтернет ресурсами.

У рамках вивчення теми 17 є можливість із здобувачами денної форми навчання організувати малі групи (3-4 особи), якими будуть розроблені ефективні управлінські рішення для покращення роботи підприємств, на яких студенти проходили навчальну практику.

Відео 1. Соціальне підприємництво в Україні. <https://socialbusiness.in.ua/>

Відео 2. Що таке соціальне підприємництво <https://www.youtube.com/watch?v=FqLxQpXEK3M&list=PLhADhJyTVVTq1JvegxrX1pIIGN9CWQTGw&index=3&t=0s>

Відео 3. Підприємництво і бізнес-культура <https://www.youtube.com/watch?v=BpsoNs83ito>

Відео 4. Підходи до визначення поняття "соціальне підприємництво" <https://www.youtube.com/watch?v=efrHhJT3D0M&list=PLhADhJyTVVTq1JvegxrX1pIIGN9CWQTGw&index=3>

Відео 5. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/mustread-knyzhky-z-sotsial-noho-pidpriemnytstva/

Відео 6. Хакатони #SocialBusinessInUA 2019: топ-50 ідей для створення соціальних підприємств https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/khakatony-socialbusinessinua-2019-top-50-idey-dlia-stvorennia-sotsial-nykh-pidpriemstv/

Відео 7. Social Navigator. Як змінити світ за допомогою соціального бізнесу? <https://socialbusiness.in.ua/news/social-navigator-yak-zminyty-svit-za-dopomohoiu-sotsial-noho-biznesu/>

Відео 8. «Багатий тато, бідний тато». Роберт Кіосакі | Саммарі <https://www.youtube.com/watch?v=OSjaA86Z4Ho>

Відео 9. Маркетинг та піар соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=2310143145663669>

Відео 10. SELab: підсумки акселераційних програм із соціального підприємництва у 2018-2020 роках: <https://www.facebook.com/watch/?v=1032614987138285>

Відео 11. Складові бренду соціального підприємства: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=2869429019780847>

Відео 12. Краудфандинг для соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=184333449350044>

Відео 13. Комунікації для соціальних підприємців: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=454068088641097>

Відео 14. Соціальне підприємництво на карантині https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/sotsial-ne-pidpriemnytstvo-na-karantyni/

Відео 15. Артем Корнецький, PhD, засновник School of ME і Акселератора соціального підприємництва #ASEU, експерт онлайн-консультації #socialbusinessinua.

Відео 16. Бізнес-історії 56 відео-історій https://www.youtube.com/watch?v=cNzY6AADdDg&list=PLPWNdd_YYzMF1eTJQWb0EHgeeCUcMbEI7&index=46

Орієнтовна тематика самостійного завдання:

1. Зміст інноваційного підприємництва
2. Сутність інноваційного підприємництва
3. Чинники, що сприяють розвитку інноваційного підприємництва. Моделі інноваційного підприємництва
4. Історія розвитку підприємництва
5. Умови та фактори розвитку підприємництва
6. Виробнича підприємницька діяльність та її результативність. Венчурний бізнес
7. Комерційна підприємницька діяльність
8. Фінансова підприємницька діяльність
9. Консалтингова діяльність інноваційних структур
10. Необхідність інноваційного розвитку економіки
11. Забезпечення інноваційної активності

12. Тенденції інноваційної активності
13. Моделі інноваційного розвитку зарубіжних країн
14. Методи фінансування інноваційного підприємництва в розвинутих країнах. Види податкових пільг при стимулюванні інноваційної діяльності
15. Підтримка інноваційного підприємництва в окремих країнах
16. Сприятливі чинники та перешкоди розвитку інноваційних систем
17. Сутність малого інноваційного підприємництва
18. Інноваційна активність малих підприємств національної економіки як перспектива її подальшого розвитку.
19. Інноваційна спрямованість малого бізнесу в зарубіжних країнах
20. Сутність технологічних укладів, їх основні характеристики
21. Нова економіка, форми її прояву
22. Стратегія України в глобальному технічному розвитку
23. Інвестиції: сутність, склад, структура
24. Поняття і зміст інвестиційного клімату інноваційного підприємництва
25. Склад і особливості джерел фінансування інноваційної діяльності
26. Ефективність інвестиційної діяльності інноваційних підприємств
27. Сутність інфраструктури інноваційного підприємництва. Основні компоненти
28. Найважливіші суб'єкти інфраструктури інноваційного підприємництва
29. Перспективи та стратегія розвитку інфраструктури інноваційного підприємництва
30. Фактори зовнішнього середовища, що впливають на конкуренцію підприємств
31. Основні напрямки зміни конкуренції при переході до інформаційного суспільства
32. Посилення ролі інноваційного чинника в конкурентній боротьбі
33. Сучасне визначення конкурентних переваг
34. Визначення рівня впливу інноваційного фактора на конкуренцію
35. Кластерні моделі в інноваційному та соціальному підприємстві.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.08.2023 р. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Під час вивчення освітнього компонента передбачена можливість визнання отриманої здобувачем неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus (наприклад «Соціальне підприємництво» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:WNISEF+SE101+2017_T4., «Соціальне підприємництво як шлях до фінансової сталості організацій громадянського суспільства»: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IZ+SECS101+2021_T3) або інших ресурсах - 5 балів до оцінки за екзамен.

Політика викладача щодо здобувача освіти Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин

(наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;
- перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;
- подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Політика щодо академічної доброчесності. Процес вивчення освітнього компонента здійснюється за умов дотримання здобувачами освіти та викладачем Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.10.2020 р. <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та екзамена заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Екзамен відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, виконання тестових завдань.

Передбачено 2 модульні контрольні роботи. Модульні контрольні роботи можуть бути проведені в синхронному режимі (як аудиторна контрольна робота) або асинхронному режимі (наприклад, засобами платформи Google).

Викладач завчасно інформує здобувачів про терміни проведення, зміст та форму модульних контрольних робіт.

Екзамен відбувається усно у формі відповіді на теоретичні питання та тестових завдань згідно розкладу. Запитання складено відповідно до програми курсу. Необхідно дати відповідь на 2 теоретичних питання, які оцінюються у 20 балів кожне та 10 тестових запитань з однією правильною відповіддю (кожне запитання оцінюється у 2 бали). Максимальна оцінка 60 балів.

Екзамен за поточними результатами навчання виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента, та отримав не менше ніж 75 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, виконати розрахункові завдання, підготувати аналітичне есе тощо).

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та методичне забезпечення

Основна

1. Бажал Ю.М. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема : навч. посібник. Київ: Пульсари, 2015. 278 с.
2. Бортнік С. М. Інноваційне та соціальне підприємництво: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», галузі знань 07 управління та адміністрування. Луцьк: 2022. 220 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22786>
3. Бортнік С. М. Інноваційне та соціальне підприємництво. Методичні вказівки до практичних занять для підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Луцьк: 2022. 56 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22787>
4. Вісім стовпів соціального бізнесу в Україні. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/hnidenko/visim-stovpiv-sotsialnogobiznesu-v-ukrajini-885249.html>
5. Департамент економічного розвитку і торгівлі. Нормативно-правова база з питань розвитку та підтримки підприємництва. URL: <http://www.gue.sm.gov.ua/index.php/uk/normativno-pravova-baza-z-pitan-rozvitku-ta-pidtrimki-pidpriemnitstva>
6. Кривов'язюк І.В. Інноваційна економіка: навчальний посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 384 с.
7. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів: монографія / [Кривов'язюк І.В., Бондарук Х.В., Волинчук Ю.В. та ін.] / за заг. ред. Кривов'язюка І. В. Київ: Кондор, 2020. 170 с.

Додаткова

8. П'ять порад, як побудувати соціальний бізнес в Україні: 2017 URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2017/11/18/631320/>
9. Смаль В. Що слід знати про соціальне підприємництво: посібник / В. Смаль, В. Кокоть. Київ : Проект «Партнерство для розвитку міст», 2017. 58 с.
10. Соціальна відповідальність як засаднича стратегія взаємодії держави, бізнесу, суспільства, людини: посібник. URL: https://pidruchniki.com/83408/sotsiologiya/instrumenti_realizatsiyi_sotsialnoyi_vidpovidalnosti
11. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін: посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак, А.А. Туманова Київ : ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕНЕЙ», 2017. 188 с.
12. Соціальне підприємництво – неоцінена необхідність. URL: https://dt.ua/economics_of_regions/socialnepidpriemnictvo-neocinena-neobhidnist-_.html

Інтернет-ресурси

1. Комунікації для соціальних підприємців: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=454068088641097>
2. Краудфандинг для соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=184333449350044>

3. Маркетинг та піар соціальних підприємств: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=2310143145663669>
4. Нормативно-правова база з питань розвитку та підтримки підприємництва. URL: <http://www.gue.sm.gov.ua/index.php/uk/normativno-pravova-baza-z-pitan-rozvitku-ta-pidtrimki-pidpriemnitstva>
5. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Підприємництво і бізнес-культура <https://www.youtube.com/watch?v=VpsoNs83ito>
7. Підходи до визначення поняття "соціальне підприємництво" <https://www.youtube.com/watch?v=efrHhJT3D0M&list=PLhADhJyTVVTq1JvegxrX1pIGN9CWQTGw&index=3>
8. Складові бренду соціального підприємства: <https://www.facebook.com/watch/live/?v=2869429019780847>
9. Соціальне підприємництво в Україні. <https://socialbusiness.in.ua/>
10. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/mustread-knyzhky-z-sotsial-noho-pidpriemnytstva/
11. Соціальне підприємництво на карантині
12. https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/sotsial-ne-pidpriemnytstvo-na-karantyni/
13. Social Navigator. Як змінити світ за допомогою соціального бізнесу? <https://socialbusiness.in.ua/news/social-navigator-yak-zminyty-svit-za-dopomohoiu-sotsial-noho-biznesu/>
14. SELab: підсумки акселераційних програм із соціального підприємництва у 2018-2020 роках: <https://www.facebook.com/watch/?v=1032614987138285>
15. Артем Корнецький, PhD, засновник School of ME і Акселератора соціального підприємництва #ASEU, експерт онлайн-консультації #socialbusinessinua.
16. Хакатони #SocialBusinessInUA 2019: топ-50 ідей для створення соціальних підприємств https://socialbusiness.in.ua/knowledge_base/khakatony-socialbusinessinua-2019-top-50-idey-dlia-stvorennia-sotsial-nykh-pidpriemstv/